සවියෙන් පෙරට අපි එකට e - ඉගෙනුම් පාසල හොරණ අධාාපන කලාපය

ගේුණිය	විෂයය	වාරය	පාඩම
11	ඉතිහාසය	2	5. බුතානායන් යටතේ ශුී ලංකාවේ සමාජ පරිවර්තනය

සැකසුම - වයි.ඩී.පුියදර්ශනී බප/හො/ පැල්පොල.වි. ගල්පාත

ආර්ථිකයේ වෙනස්වීම්

• අනුරාධපුර යුගයේ සිට අපේ රටේ සමාජය හා සංස්කෘතිය බුදු දහම ඇසුරින් ගොඩ නැගුණි. නමුත් කි.ව. 1505 දී පෘතුගිසින් පැමිණීමත් සමහ මුහුදු බඩ පුදේශවල සමාජයේ වෙනස්කම් සිදුවීම ආරම්භ විය.

ලන්දේසි පාලන සමයේ දී

අපනයනය ඉලක්ක කරගෙන කුරුදු , ගම්මිරිස් වගා කිරිම සුළු කර්මාන්ත කිහිපයක් ආරම්භ කිරිම නිසා වැඩ කොටස් අනුව ගෙවීම් කිරිම

සුළු වශයෙන් වැටුපට සේවය කරන කමකරුවන් පිරිසක් බිහිවීම වැනි ලක්ෂණ දක්නට ලැබුණි.

බටහිර ජාතින් මෙරටට පැමිණිමට පෙර ශුී ලංකාවේ ආර්ථිකයේ / ජන ජිවිතයේ පැවති ලක්ෂණ

- 1. ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාවක් පැවතීම.
- 2. ගම් සභාව මගින් ගමේ ගැටළු විසදීම.
- 3. රාජකාරී කුමය යටතේ ශුමය සපයා ගැනීම.

කෝල්බෲක් කොමිසම මගින් හඳුන්වා දුන් ආර්ථික පුතිපත්ති

- 1. රජයේ ඉඩම් විකිණීමේ පුතිපත්තිය
- 2. අනිවාර්ය සේවා රාජකාරී කුමය අහෝසි කිරිම
- 3. රජයේ වෙළද ඒකාධිකාරිය අහෝසි කිරීම
- 4. දිවයිනේ ඉතිරි කිරිමේ බැංකු පිහිටුවීම.

වතු වගාවේ දියුණුව

කෝපි වගාව

කෝපි වගාව

දියුණු වීමට බල පැ හේතු

- 1. 1833 කෝඛෲක් පුතිසංස්කරණවලින් පසු විදේශිකයන් වැඩි වැඩියෙන් කෝපි වගාවට ධනය ආයෝජනය කිරීම
- 2. යුරෝපා වෙළඳ පොළේ කෝපි වගාවට තිබු ඉල්ලුම ඉහළ යාම
- 3. කෝපි වගාවෙන් විශාල වශයෙන් ලාභ ලැබීම
- 4. ඉන්දියානු ශුමිකයන් ගෙන්වා ගැනීම නිසා ලාබදායි ලෙස ශුමය ලබා ගත හැකිවීම

එඩ්වඩ් බාන්ස් ආණ්ඩුකාරවරයා කෝපි වගාවේ දියුණුවට ගත් කියා මාර්ග

- * අපනයන බද්ද අඩු කිරීම
- * වතුවගා කටයුතුවලට ශුමය සැපයූ කම්කරුවන් අනිවාර්යය සේවා රාජකාරියෙන් නිදහස් කිරීම

<u>කෝපි වගාව සාර්ථකව සිදු කළ පුදේශ</u>

දුම්බර මිටියාවක

ගම්පොළ

පේරාදෙණිය

මාතලේ

බදුල්ල

මධා පලාතේ බොහෝ පුදේශ

කෝපි වගාව පරිහානියට පත්වීමට බල පෑ පුධාන හේතුව

- 1869 සිට කෝපි කොළ රෝගයක් පැතිරයාමයි.
- එනම් <mark>හෙමීලියා වෙස්ටර්ටුීක්ස්</mark> නම් දිලීර රෝගයක් පැතිර යාම නිසා මෙම වගාව පිරිහී ගොස් ඇත.

සිංකෝනා හා කොකෝවා වගාව

• කෝපි වගාව පරිහානියට පත් වීමත් සමග ඇතැම් වගාකරුවන් සිංකෝනා වගාවට හා කොකෝවා වගාවට යොමු වී ඇත.

• ක්විනීන් නැමැති ඖෂධයක් නිපදවා ඇත. නමුත් ඊට එතරම් ඉල්ලුමක්

ඇති වී නොමැත.

- කොකෝවා වගාව රාජා අනුගුහය හිමි වුවද එය සාර්ථකව වගා කළ හැකි වුයේ මාතලේ දිස්තික්කයේ පමණි.
- ඒනිසා කොකෝවා වගාවද අසාර්ථක විය.

සින්කෝනා

ඉත් වගාව

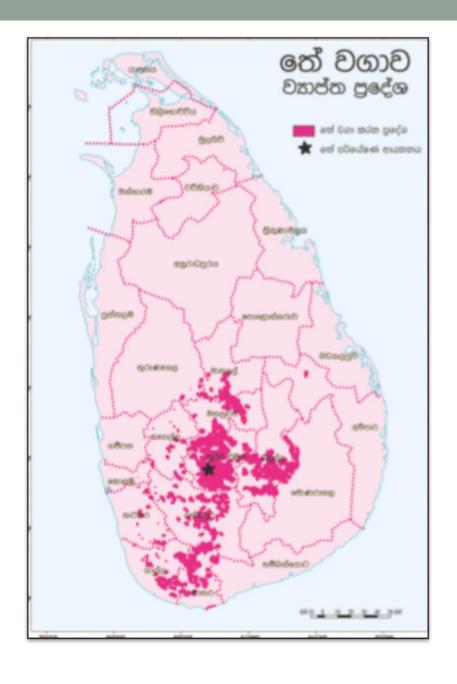

තේ වගාව

• ජෙම්ස් ටේලර් විසින් ලූල්කඳුර වතුයායේ පුථමයෙන් ලංකාවේ තේ වගා කර අත්හදා බලා ඇත.

තේ වගාවේ දියුණුවට බල පැ හේතු

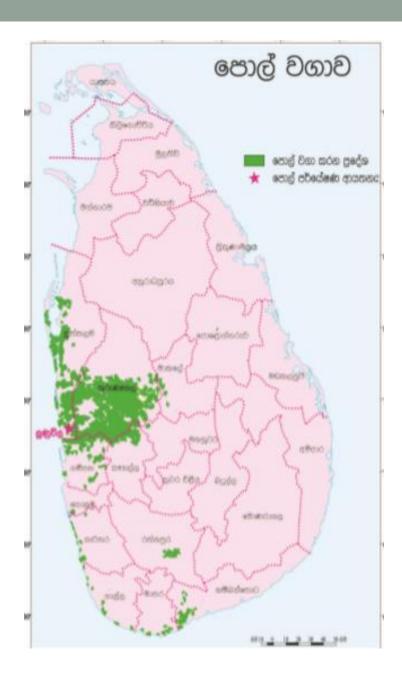
- ලංකාවේ තේ සදහා ලෝක වෙළද පොලේ හොද ඉල්ලුමක් පැවතීම
- වියළි කලාපයේ හැර ලංකාවේ සෙසු පුදේශවල තේ වගාවට සුදුසු පරිසරයක් පැවතීම
- නවීන කර්මාන්තශාලා හා යන්තු සූතු භාවිතයෙන් ගුණාත්මක භාවයෙන් ඉහළ තේ නිෂ්පාදනය කිරීම
- මාර්ග හා පුවාහන පහසුකම් දියුණුවීම
- දකුණු ඉන්දීය කම්කරුවන්ගෙන් ලාභදායි ලෙස ශුමය සපයා ගැනීම

පොල් වගාව

- අතීතයේ සිට මෙරට පැවති ගෙවතු වගාවකි.
- කෝට්ටේ යුගයේ මෙරට පොල් උයන් පැවති බව සඳහන් වේ.

පොල් වගාව වැඩි වශයෙන් වාහාප්ත වී ඇති පුදේශ

- කුරුණෑගල
- හලාවත
- ගම්පොළ

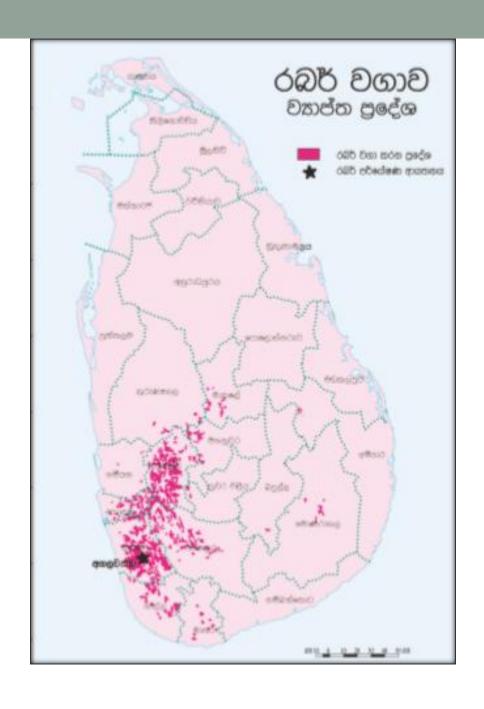
වැනි පුදේශවල පොල් වැඩි වශයෙන් වගා කෙරේ.

වගාව	පර්යේෂණ ආයතනය
තේ	තලවකැලේ
ෙ පාල්	ලුණුවිල
රබර්	අගලවත්ත

රබර් වගාව

- 1877 දී පමණ රබර් වගාව මෙරටට හඳුන්වා දී ඇත.
- 20 වන සියවස වන විට මෝටර් රථ කර්මාන්තය දියුණු වීම
- ලංකාවට ගැලපෙන කෙටි කාලින රබර් පුභේද හදුන්වා දීම
- නිෂ්පාදන ශිල්පය කුම හඳුන්වා දීම
- රබර් කර්මාන්තය දියුණු වී ඇත.

බිතාතා පාලනය යටතේ ලංකාවේ සමාජය වෙනස් වූ ආකාර

1. පැරණි පුභූ පන්තිය අභාවයට ගොස් මධාාම පන්තියක් බිහිවීම.

බිතානා පාලනයට පෙර මෙරට පැරණි සමාජයේ සිටි පැරණි පුභූ පන්තිය අභාවයට ගොස් නව මධාම පන්තියක් බිහිවීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය.මොවුන්ට ඉඩම් හිමිකම තිබු නිසා ඉහළ ආදායමක් ලැබුණු අතර පවත්නා පාලනයට පක්ෂපාතිව කටයුතු කරමින් රජයේ නිලතල ලබා ගෙන කටයුතු කළහ. මේනිසා මෙම පුභූ පිරිසට සෙසු ජනතාවගේ සැලකිල්ලට ලක් විය.

බුතානායන් විසින් කොල්බෲක් පුතිසංස්කරණ මගින් වතු වගාව ආරම්භ කිරිමත් සමග සම්පුදායික පුභූ ජනතාවගේ සමාජ තත්වය කුමකුමයෙන් වෙනස් වන්න පටන් ගත්තේය.

රජයේ දිසාපතිවරයෙක් හා උඩරට පුධානීන්

වතු වගාවට අවශා කරන දේ සපයන

- කොන්තුාත්කරුවන්
- අරක්කු නිෂ්පාදනය හා බෙදා හැරීම හෙවත් අරක්කු රේන්ද කටයුතු
- මිනිරන් කර්මාන්තය
- තොග සහ සිල්ලර වෙළදාම
- පුවාහන කටයුතු
- පොල් වගාව වැනි ස්වදේශිකයන්ට මුදල් ආයෝජනය කළහැකි පිරිසක් බිහිවිය. මේ නිසා මුදල් උපයාගත් නව ධනවතුන් පිරිසක් බිහි විය.
- 20 වන සියවස ආරම්භ වන විට වතු වගාවට අවශා කරන දේ සපයා ධනය උපයා ගත් ස්වදේශීය ධනවතුන් පිරිසක් බිහිවිය.

මෙම ස්වදේශීය ධනවතුන් තම දරුවන් විදේශයන්හි උසස් අධාාපන ලබා දිමට ධනය වැය කළහ.

• බුතානා පාලන කාලයේ දී අලුත් රැකියා ජනිත විය.

උදා-

නීතිඥ

<u>ෙවෙදා</u>

ඉංජිනේරු

මිනින්දෝරු

ලිපිකරු

සිවිල් සේවය

• ඉංගුීසී අධාාපනය මගින් මේ ආකාරයේ රැකියා ලබා ගෙන උසස් ජීවන තත්ත්වයක් මෙන්ම ඉහළ සමාජ පිළිගැනීමක් ද ලබා ගත හැකි විය. මේ තත්වය නිසා මධාාම පන්තියට ඇතුළු වීමට තවදුරටත් දොරටු විවර විය.

නව මධාාම පන්තිකයන් පිරිසක්

2. කම්කරු පන්තියක් බිහිවීම

- උඩරට වතු වගාවට අවශා ගුමය ලබා ගැනීමට අනිවාර්ය සේවා රාජකාරී කුමය අහෝසි කළද වැටුපට වැඩ කරන පිරිසක් බිහි නොවීය. එහෙත් උඩරට පුදේශවල වතු වගාවට අවශා ගුමය සපයා ගැනීමට බුතානා පාලකයන්ට සිදු විය.
- ඒ සඳහා දකුණු ඉන්දියාවෙන් අඩු වැටුපකට කම්කරුවන් ගෙන්වා ගැනීම ලාභදායී විය. වතුපාලකයින් දහස් ගණනින් දකුණු ඉන්දියාවෙන් කම්කරුවන් ගෙන්වා ගැනීම නිසා උඩරට පුදේශය ආශිතව කම්කරු ජනතාවක් බිහිවිය.

- අලුතින් ඇති වු ආර්ථික වෙනස්කම් නිසා කොළඹ ,ගාල්ල,මහනුවර ආශිුතව බඩු බෑම,
- බඩු පැටවීම,
- රෙදි සේදීම,
- කරත්ත මගින් භාණ්ඩ පුවාහනය,
- මංමාවත් හා දුම්රිය මාර්ග තැනීම වැනි සේවාවන් සදහා ශුමිකයින් අවශා විය.
- මේ සදහා ඉන්දියාන් වතු කම්කරුවන්ට අමතරව නාගරික පුදේශ ආශිතව ස්වදේශික කම්කරුවන් පිරිසක් බිහිවිය.

3. කම්කරු අයිතින් දිනා ගැනීමට වෘත්තීය සමිති බිහිවීම.

- □ මුල් කාලයේ කම්කරුවන්ට හිමි වූයේ ඉතා අවම වැටුපකි.වැඩ කරන පැය ගණන ද නිශ්චිත නොවීය.කම්කරු වන්දි කුම ,රක්ෂණ කුම ආදි ශුභ සාධන කටයුතු නොතිබුණි.
- □ මේ නිසා නාගරික කම්කරුවන් වෘත්තීය සමිති පිහිටුවා ගනිමින් තම අයිතිවාසිකම් දිනා ගැනීමට සංවිධානය විය.
- □ ඒ ඒ ක්ෂේතුවල කම්කරුවන් අතර එකමුතුකමක් ගොඩනැගෙමින් කම්කරු අයිතිවාසිකම් දිනා ගැනීමට වැඩවර්ජනය කිරිමට පෙළඹුණහ.

මුදුණ කම්කරු වැඩවර්ජනය

- ** කොළඹ රෙදි සෝදන්නන්ගේ වැඩ වර්ජනය
- ** කරත්තකරුවන්ගේ වැඩවර්ජනය
- 20 වන සියවස වන විට කම්කරුවන් හොදින් සංවිධානය විය.නාගරික කම්කරුවන් අතර නායකත්වය ගත්තේ ලංකා කම්කරු සංගමය පිහිටුවා ගනිමින් ඒ.ඊ. ගුණසිංහ මහතාය විසිනි.
- වතු කම්කරුවන්ගේ නායකත්වය ගත්තේ <mark>නඩේසර් අයියර්</mark> මහතාය.

සංස්කෘතික වෙනස්වීම්

- ✓ බටහිර සංස්කෘතිය රට තුළ වේගයෙන් පැතිරයාම
- √ඉංගුීසී භාෂාව සමග බටහිර අධාාපනය වේගයෙන් වාාප්ත වීම
- √මිෂනාරී පාසල් හා රාජා අනුගුහය මත අනුගුහය ලැබූ පාසල් වල විෂය නිර්දේශ සැකසීම හා ඉගැන්වීම් කටයුතු කරනු ලැබුවේ විදේශිකවන් විසිනි.
- ✓ අධා‍යාපන කටයුතු සදහා විදේශ ගත වුවන්ගෙන්ද බටහිර සංස්කෘතිය වා‍යාප්ත විය.
- √වතුවගා වාහාප්තිය , වෙළදාම දියුණු වීම හා යටිතල පහසුකම් දියුණුවීම නිසා යුරෝපා ජාතිකයන් වැඩි වශයෙන් මෙරටට පැමිණියහ.

- මේ නිසා සමාජ ශාලා, නිවාඩු නිකේතන ආදි වාහාප්ත වීම නිසා බටහිර සංස්කෘතිය තවදුරටත් වාහාප්ත විය.
- මේ ආකාරයේ විවිධ සාධකවල බලපෑම නිසා බටහිර ඇඳුම් පැළඳුම් සිරිත් විරිත්, ආචාර සමාචාර විධි, බටහිර ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය ආහාරපාන, මෙරටට සංස්කෘතිය හා මිශු විය.

බිතානා පාලනය නිසා අපට උරුම වූ පුයෝජනවත් අංග

- ජාතාන්තර භාෂාවක් වන ඉංගුීසි භාෂා දැනුම රට තුල වාහප්ත වීම.
- යටිතල පහසුකම් දියුණු වීම
- උදා- ගමනාගමන හා සන්නිවේදන පහසුකම් දියුණුවීම
- අපනයන වැවිලි බෝග හදුන්වා දීම
- කාර්මික විප්ලවයේ බලපෑම මෙරටට ලැබීම.
- පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩු කුමයක් හිමිවීම

බුතානා පාලනයේ අහිතකර බලපෑම

- ❖ සම්පුදායික සංස්කෘතිය යම්තාක් දුරට පිරිහියාම හා බටහිර සංස්කෘතිකාංග රට තුළ පැතිර යාම
- 💠 මදාාසාර භාවිතය රට පුරා වාහාප්ත වීම
- 💠 ඉඩම් අහිමි ජනතාවක් බිහිවීම
- ❖සම්පුදායික ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාව බිඳ වැටීයාම හා දේශිය දැනුම බොහෝ සෙයින් අභාවයට යාම.
- 💠 ගම් සභා වැනි පුයෝජනවත් අංග විනාශ වීම.

සවියෙන් පෙරට අපි එකට e- ඉගෙනුම් පාසල හොරණ අධාාපන කලාපය

ලේණිය	විෂයය	වාරය	පාඩම
11	ඉතිහාසය	2	5. බුතානාෳයන් යටතේ ශුී ලංකාවේ සමාජ පරිවර්තනය - ඇගයීම

සැකසුම: වයි.ඩී.පුියදර්ශනී

බප/හො/ පැල්පොල.වී. - ගල්පාත

ඇගයීම 01

- 01) බටහිර ජාතින් අපේ රටට පැමිණිමට පෙර ආර්ථිකයේ තිබු ලක්ෂණ තුනක් සදහන් කරන්න.
- 02) කෝල්බෲක් කොමිසම මගින් හදුන්වා දුන් ආර්ථික පුතිපත්ති හතරක් නම් කරන්න.
- 03) කෝපි වගාවේ දියුණුවට බලපෑ හේතු තුනක් සදහන් කරන්න.
- 04) කෝපි වගාවට සැදුනු දිලීර රෝගය කුමක්ද?

ඇගයීම 02

- 01) පුථමයෙන් තේ වගා කළේ කවුද? කුමන පුදේශයකද?
- 02)තේ වගාවේ දියුණුවට බල පෑ හේතු මොනවාද?
- 03) පහත සදහන් වගාවන් සදහා පිහිටු වූ පර්යේෂණ ආයතන පිහිටියේ කොහෙද?

ෙත් -

රබර් -

පොල් -

ඇගයීම 03

- 01) බුතානා පාලනය යටතේ ලංකාවේ සමාජය වෙනස් වු ආකාර පිළිබද කරුණු තුනක් සදහන් කරන්න.
- 02) වතුවගාව ආශීතව බිහි වූ රැකියා මොනවාද?
- 03)මුල් කාලයේ දී ඉල්ලීම් දිනා ගැනීමට ආරම්භ වූ වැඩවර්ජන තුනක් සදහන් කරන්න.
- 04)නාගරික කම්කරුවන්ගේ නායකත්වය ගත්තේ කවුරුන්ද?
- 05)වතු කම්කරුවන්ගේ නායකත්වය ගත්තේ කවුරුන්ද?
- 06) බුතානා පාලනය නිසා අපට උරුම වු පුයෝජනවත් අංග තුනක් සදහන් කරන්න.
- 07) බුතානා පාලනයේ අභිතකර බලපෑම් තුනක් නම් කරන්න.

සවියෙන් පෙරට අපි එකට e- ඉගෙනුම් පාසල හොරණ අධාාපන කලාපය

ලේණිය	විෂයය	වාරය	පාඩම
11	ඉතිහාසය	2	5. බුතානාෳයන් යටතේ ශුී ලංකාවේ සමාජ පරිවර්තනය - පිළිතුරු

සැකසුම: සැකසුම: වයි.ඩී.පුියදර්ශනී බප/හො/ පැල්පොල.වි. - ගල්පාත

ඇගයීම 01

- 01). ස්වපෝෂිත ආර්ථික රටාවක් පැවතීම. ගම් සභාව මගින් ගමේ ගැටලු විසදීම රාජකාරී කුමය යටතේ ශුමය සපයා ගැනීම
- 02) රජයේ ඉඩම් විකිණිමේ පුතිපත්තිය අනිවාර්ය සේවා රාජකාරී කුමය අහෝසි කිරීම රජයේ වෙළද ඒකාධිකාරිය අහෝසි කිරීම දිවයිනේ ඉතිරි කිරීමේ බැංකු පිහිටුවීම.
- 03) * 1833 කෝල්ඛෲක් පුතිස්ස්කරණවලින් පසු විදේශිකයන් වැඩි වැඩියෙන් කෝපි වගාවට ධනය ආයෝජනය කිරීම
  - * යුරෝපා වෙළඳපොළේ කෝපිවගාවට තිබු ඉල්ලුම ඉහළ යාම
  - * කෝපි වගාවෙන් විශාල වශයෙන් ලාභ ලැබීම
- 04) හෙමීලියා වෙස්ටර්ථුක්ස්

ඇගයිම 02

- 01) ජෙම්ස් ටේලර් විසින් ලුල්කදුර වතුයායේ
- 02)*ලංකාවේ තේ සදහා ලෝක වෙළද පොලේ හොද ඉල්ලුමක් පැවතීම

  *වියළි කලාපයේ හැර ලංකාවේ සෙසු පුදේශවල තේ වගාවට සුදුසු පරිසරයක් පැවතීම

  *තවීන කර්මාන්තශාලා හා යන්තු සුතු භාවිතයෙන් ගුණාත්මක භාවයෙන් ඉහළ තේ
  නිෂ්පාදනය කිරීම

  *මාර්ග හා පුවාහන පහසුකම් දියුණුවීම

03) තේ වගාව - තලවකැලේ රබර් - අගලවත්ත පොල් - ලුණුවිල

ඇගයීම 03

- 01)පැරණි පුභු පන්තිය අභාවට ගොස් මධාම පන්තික් බිහිවීම. කම්කරු පන්තියක් බිහිවීම කම්කරු අයිතින් දිනා ගැනීමට වෘත්තීය සමිති බිහිවීම.
- 02)මුදුණ කම්කරු වැඩවර්ජනය කොළඹ රෙදි සෝදන්නන්ගේ වැඩ වර්ජනය කරත්ත කරුවන්ගේ වැඩවර්ජනය
- 03) ඒ.ඊ. ගුණසිංහ මහතා
- 04) නඩේසර් අයියර්
- 05) ජාතාන්තර භාෂාවක් වන ඉංගීසි භාෂා දැනුම රට තුල වාහප්ත වීම. යටිතල පහසුකම් දියුණු වීම අපනයන වැවිලි බෝග හදුන්වා දීම
- 06)* සම්පුදායික සංස්කෘතිය යම්තාක් දුරට පිරිහියාම හා බටහිර සංස්කෘතිකාංග රට තුළ පැතිර යාම
  - *ඉඩම් අහිමි ජනතාවක් බිහිවීම
  - *සම්පුදායික ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාව බිඳ වැටීයාම හා දේශිය දැනුම බොහෝ සෙයින් අභාවයට යාම.